

Høringsuttalelse - Stortingsmelding 21, Ulv i norsk natur

Sak: 8/2016

Saksbehandler: Eidsberg og Trøgstad kommune v/Espen Carlsen og Landbrukskontoret i Hobøl, Spydeberg og Askim v/Vegard Aarnes.

Bakgrunn:

Stortingsmelding 21 omfatter ulv i norsk natur og omfatter bestandsmål for ulv og ulvesone. Den er utarbeidet av Klima og miljødepartementet den 18.mars 2016 og er en tilråding til Stortinget. Stortingsmeldingen er lagt ut på høring. Regionrådet vedtok 18.mars å behandle denne meldingen på sitt neste møte 22.april. Saken er oversendt til saksbehandlere for skog og vilt i kommunene Hobøl, Spydeberg, Askim, Eidsberg og Trøgstad, med anmodning om å utarbeide forslag til felles høringsuttalelse.

Saken:

Regjeringen er av den oppfatning at Norge har et selvstendig ansvar for å bidra til ulvebestandens overlevelse etter Bernkonvensjonen. De foreslår i stor grad å videreføre dagens bestandsmål og ulvesone. I tillegg er ambisjonene å bevare ulvestammen slik at det fortsatt skal være ulv i Norsk natur. Det er lagt opp til noen mindre endringer i forhold til tidligere vedtatte soneinndeling, men dette berører ikke våre områder. Det er skissert to alternativer for bestanden:

1. Videreføre dagens bestandsmål på 3 helnorske familiegrupper, med mindre justeringer av sonen.
2. Fastsette nytt bestandsmål på 5-8 familiegrupper. Dette omfatter også grenserevirene.

I begge forslagene skal det minst være 3 helnorske familiegrupper.

Regjeringens konkrete forslag til politikk for forvaltningen av ulv:

1. En nasjonalt fastsatt ulvesone videreføres.
2. Dagens ulvesone endres som følger: Arealene som ligger nord for dagens ulvesone, avgrenset av Glomma, fylkesvei 30 og videre langs fylkesvei 217 til Nysæterbekken, fra Nysæterbekken i rett linje til Snerta bru og videre langs Trysil/ Femund-vassdraget, inkluderes i den nye ulvesonen. Videre skal arealene vest for Glomma i kommunene Kongsvinger, Grue og Sør-Odal i Hedmark, og de deler av Akershus som ligger vest for Glomma, nord for Øyeren og øst for Nitelva, og de deler av Trysil kommune avgrenset av området som ligger nord for en rett linje fra der Senna renner ut i Trysil/ Femund-vassdraget til der kommunegrensa mellom Trysil og Engerdal gjør en vinkel ved Litlskorhøa, tas ut av sonen.
3. Bestandsmålet for ulv videreføres som i dag eller justeres til et intervallmål.
4. Familiegrupper av ulv i grenserevir tas med i det nasjonale bestandsmålet for ulv med en faktor på 0,5 eller videreføre dagens bestandsmål.

5. Enten videreføre dagens bestandsmål eller fastsette nytt bestandsmål på fem til åtte familiegrupper av ulv i Norge inklusiv grenserevir der det skal være tre årlige helnorske ynglinger.
6. Bestandsmålet for ulv fastsettes slik at også eventuelle etableringer utenfor ulvesonen teller med ved vurdering av hvorvidt bestandsmålet er oppnådd eller ikke.
7. Måloppnåelse baseres på gjennomsnittet av siste tre års dokumenterte data.
8. Prinsippet videreføres om at regional forvaltning har myndighet til å fatte vedtak når bestandsmålet for ulv er nådd. Miljødirektoratet kan vurdere felling også når bestanden er under bestandsmålet.
9. Myndighet til å fatte vedtak som berører grenserevir flyttes fra Miljødirektoratet til rovviltnemndene, dersom et nytt bestandsmål fastsettes. Det vil da utarbeides retningslinjer for dialog/samarbeid med svenske myndigheter.

Vurdering:

Vi vurderer at det burde ha vært en felles nordisk forvaltning av den ulvestammen i skandinavia. Genetiske er den skandinaviske stammen av finsk/russisk opphav. Vi erfarer at det har vært dialog mellom Norsk og Svensk rovviltforvaltning med formål å utarbeide felles bestandsmål og nivå. Dette samarbeidet måtte stoppes da Sverige og Eu måtte avklare i forhold til ett habitatdirektivet, før de kunne avklare med Norge i forhold til grenseulvene. Den situasjonen som har oppstått og det faktum at vi da må lage egen forvaltning i Norge, vurderes som uheldig for både ulvestammen og norsk rovviltforvaltning.

Regjeringen legger opp til forvaltning av ulv innenfor soner. Dette for å prøve å skape en forutsigbarhet for næringen som driver med husdyrhold. Vi erfarer at dagens soneringspolitikk frem til nå ikke har gitt tilfredstillende forutsigbarhet for næringa. Andre interessekonflikter ser ut til å ha økt i takt med utbredelsen og økningen i ulvebestanden.

På grunn av nærhet til Sverige vil det i våre områder alltid være tilhold av streifdyr, etablering av familiegrupper og naturlige endringer i disse. Ulven er en arealkrevende art og er svært tilpasningsdyktig. Den har en rask reproduksjon, men har også høy dødlighet som følge av irregulær avgang som f.eks. sykdommer og trafikk. I tillegg kommer skadeproblematikken på beite- og husdyr. Utfordringene vil geografisk og over tid variere, avhengig av hvor ulvene oppholder seg. Rovviltforvaltningen står derfor ovenfor både komplekse problemstillinger og forvaltningsutfordringer. Dette kan etter vår oppfatning bare løses via en forvaltning av felles skandinavisk ulvestamme uten soneinndeling. Uttak av individer og familiegrupper må gjøres ut fra en helhetlig vurdering av ulvestammen i forhold til konflikten. Prioriteringer av hvor og hvilke dyr som eventuelt skal tas ut gjøres etter nærmere angitte nasjonale prioriteringer og vurderinger.

Ulven er en arealkrevende art som uavhengig av en soneringspolitikk vil skape uforutsigbarhet for både beitenæring, jegere og allmennheten for øvrig.

Hva hadde konsekvensen vært dersom det ikke hadde vært noen soneinndeling? For å oppnå forvaltningsmålene vil fortløpende vurderinger av familiegruppene kunne gi bedre grunnlag for en mer effektiv og fleksibel justering av bestandssituasjonen dersom dette ble nødvendig. Dette vurderes å fordele byrdeproblematikken geografisk på en bedre måte over tid. Dette fordi ulvesonene ikke er naturlige soner som ulven vil kunne forholde seg til.

Regjeringen oppgir at nasjonalt fastsatte ulvesoner gir totalt sett størst forutsigbarhet for å realisere bestandsmålet. Dette er vi uenige i. En soneinndeling eller ikke, vil ikke bidra til å oppnå bestandsmålet i seg selv. Det er den felles skandinaviske ulveforvaltning og innvandringen av ulv som vil være avgjørende for ulvens overlevelse over tid. Dette underbygges av det faktum at over tid er ulvebestanden i Norge og Sverige avhengig av innvandring av nye gener fra finsk/russisk side.

Det er også en utfordring i dagens forvaltningspolitikk når det gjelder definisjon av hva som regnes som en familiegruppe. Ett par kan være etablert i ett område uten å ha ynglet. Disse må også regnes med som familiegrupper. Av hensyn til konsekvensene for grenseområdene vurderes det som mer riktig å beregne familiegrupper av ulv i grenserevir med i det nasjonale bestandsmålet for ulv med en faktor på 0,3 i stedet for 0,5. Dette burde etter vår oppfatning ikke vært en diskusjon. Dette vurderes å være en teoretisk/politisk tilnæringsmåte og burde ikke hatt noe med forvaltningsmål for en felles bestand som lever i sitt naturlige leveområde.

Forslag til beslutning:

1. En nasjonalt fastsatt ulvesone videreføres ikke.
2. Dagens ulvesone oppheves.
3. Bestandsmålet for ulv justeres til et intervallmål hvor grenseulvene teller med.
4. Familiegrupper av ulv i grenserevir tas med i det nasjonale bestandsmålet for ulv med en faktor på 0,3.
5. Det fastsettes nytt bestandsmål på fem til åtte familiegrupper av ulv i Norge inklusiv grenserevir der det skal være tre årlige helnorske ynglinger.
6. Det ønskes ikke soner og at all ulv skal telles med. Blir det soneinndeling må bestandsmålet for ulv fastsettes slik at også eventuelle etableringer utenfor ulvesonen teller med ved vurdering av hvorvidt bestandsmålet er oppnådd eller ikke.
7. Måloppnåelse baseres ikke på gjennomsnittet av siste tre års dokumenterte data, men på sist gjeldene vurdering eller dokumentasjon.
8. Prinsippet videreføres om at regional forvaltning har myndighet til å fatte vedtak når bestandsmålet for ulv er nådd. Miljødirektoratet kan vurdere felling også når bestanden er under bestandsmålet.
9. Myndighet til å fatte vedtak som berører grenserevir flyttes fra Miljødirektoratet til rovviltnemndene, dersom et nytt bestandsmål fastsettes. Det vil da utarbeides retningslinjer for dialog/samarbeid med svenske myndigheter.

Vedlegg:

- Ulv i Norge pr. 15.feb 2016, Høgskolen i Hedmark avd. Evenstad. Foreløpig konklusjon for vinteren 2015/2016, rapport 2.
- Kart, siste stausoversikt over bestandsstatus ulv i Sverige. Kilde; Bestandsstatus för stora rovdjur i Skandinavia Nr:1, 2015 s.18